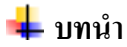

กฎหมายประกันชีวิตและสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย

ผู้เรียบเรียง : นางวนิดา อินทรอำนาย*

๑๙ เมษายน ๒๕๖๐

ประกันชีวิต คือ สัญญาประกันภัยประเภทหนึ่งที่ได้รับประกันภัยตกลงจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง ให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้สืบทอดสิทธิของผู้เอาประกันภัย ซึ่งได้แก่ทายาทโดยชอบด้วยกฎหมายหรือผู้รับผลประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าผู้เอาประกันภัยได้เสียชีวิตภายในระยะเวลาหรือ มีชีวิตอยู่ภายในระยะเวลาที่ได้ตกลงหรือกำหนดไว้ และในกรณีดังกล่าวผู้เอาประกันภัยตกลงที่จะชำระค่าเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัยตามจำนวนที่ได้ตกลงกัน

ความเป็นมาของกฎหมายประกันชีวิต

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ประเทศไทยเรายังไม่มีกฎหมายควบคุมการประกันชีวิตโดยเฉพาะ การควบคุมกิจการดังกล่าวได้อาศัยเงื่อนไขควบคุมกิจการประกันภัยซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผ้าสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ซึ่งยังไม่รัดกุมพอเป็นเหตุให้บริษัทประกันชีวิตมีฐานะการเงินไม่มั่นคง ทำให้ผู้เอาประกันชีวิตเสียเปรียบและไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร

ในสมัยรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประกาศใช้พระบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นครั้งแรกที่มีกฎหมายควบคุมกิจการประกันชีวิตขึ้นโดยเฉพาะ วัตถุประสงค์สำคัญของกฎหมายฉบับนี้ คือ ควบคุมบริษัทประกันชีวิตให้ดำเนินการโดยเล็งถึงผลประโยชน์ของผู้เอาประกันชีวิตมิให้ดำเนินการไปในทางที่เสี่ยงภัย และส่งเสริมกิจการประกันชีวิตให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นให้ทันกับความต้องการของประชาชน เพราะการประกันชีวิตนอกจากจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนทางการเงินแก่ผู้เอาประกันชีวิตแล้ว ยังเป็นสถาบันการเงินที่สำคัญในการช่วยพัฒนาการเศรษฐกิจของประเทศ

ในสมัยรัฐบาล นายอนันต์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีได้ยกเลิกพระบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ “เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังขยายตัวในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนฐานะของสำนักงานประกันภัย เป็น กรมการประกันภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันชีวิต สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้บัญญัติพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว”

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม อีก ๒ ครั้ง ดังนี้

(๑) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ในสมัยรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป และ

*วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม “โดยที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน และปรากฏว่าหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย และพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ในสมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม “โดยที่โครงสร้างผู้ถือหุ้นและกรรมการของบริษัทตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่เหมาะสมกับสภาพการประกอบธุรกิจประกันชีวิตในปัจจุบัน อีกทั้งหากบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต กองทุนประกันชีวิตจะเข้าไปช่วยเหลือเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยได้ต่อเมื่อกระบวนการตามกฎหมายล้มละลายเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น ซึ่งทำให้กองทุนไม่สามารถคุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยได้ทันท่วงที สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นและกรรมการบริษัทและกองทุนประกันชีวิตให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

บทเนื้อหา

๑. การประกอบธุรกิจประกันชีวิต^๑ ในการประกอบธุรกิจประกันชีวิตนั้น จะกระทำได้เมื่อได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตจากรัฐมนตรี^๒ ทั้งนี้ เพราะเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากและอาจกระทบกระเทือนถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ กฎหมายจึงบัญญัติห้ามอย่างชัดเจนโดยมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๘) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปีถึง ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละ ๒๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ (มาตรา ๙๑)

๒. บริษัทประกันชีวิต (ผู้รับประกันชีวิต) คำว่า “บริษัท” หมายความว่า “บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึง สาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย”^๓

๒.๑ บริษัทต้องมีหลักทรัพย์ของบริษัทวางไว้กับนายทะเบียน เป็นหลักทรัพย์ประกันมีมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในกฎไว้ในกฎกระทรวง^๔ จะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้ (มาตรา ๒๐)

^๑ มาตรา ๕ บัญญัติ นิยามคำว่า “การประกอบธุรกิจประกันชีวิต” หมายความรวมถึงการประกอบธุรกิจประกันต่อด้วย

^๒ มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๓ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๔ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้บริษัทวางหลักทรัพย์ของบริษัทไว้กับนายทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ประกันมีมูลค่าไม่น้อยกว่า ๒๐ ล้านบาท

๒.๒ บริษัทต้องจัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัย สำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีความผูกพันอยู่ และเงินสำรองอื่นตามที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนด ซึ่งจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นก็ได้ (มาตรา ๒๓)

๒.๓ กรณีเป็นบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศ หากจะตั้งสาขาเพื่อประกอบกิจการจะต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีซึ่งสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตต้องดำรงทรัพย์สินไว้ในประเทศไทยเช่นเดียวกับบริษัทตามกฎหมายไทยดังกล่าวข้างต้น โดยเป็นไปตามจำนวน ชนิด วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการแล้ว หากใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทใดสิ้นอายุให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

๒.๔ หุ้นของบริษัทประกันชีวิต กฎหมายกำหนดไว้ว่า หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิของบริษัทต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือมีมูลค่าไม่เกินหุ้นละ ๑๐๐ บาทและการออกหุ้นบุริมสิทธิให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด (มาตรา ๙) ทั้งนี้ บริษัทต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในกรณีที่มีเหตุสมควรคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยอาจอนุญาตให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละ ๔๙ ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้มีกรรมการที่เป็นบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้เกินหนึ่งในสี่ แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด^๔ (มาตรา ๑๐)

๓. การควบคุมบริษัทประกันชีวิต

นอกจากการประกันชีวิต บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจอื่นได้เฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไว้เท่านั้น โดยรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจนั้น ๆ ให้บริษัทปฏิบัติด้วยก็ได้ (มาตรา ๒๘) ซึ่งธุรกิจอื่นที่บริษัทสามารถประกอบกิจการได้ เช่น ซื้อหุ้น หุ้นกู้ หน่วยลงทุนของบริษัทจำกัด ให้กู้ยืมโดยมีอสังหาริมทรัพย์ หรือเครื่องจักรจำนองเป็นประกันหรือธนาคารในประเทศค้าประกัน เป็นต้น

แม้ว่ากฎหมายจะอนุญาตให้บริษัทประกันชีวิตประกอบกิจการอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดได้ก็ตาม แต่กฎหมายก็บัญญัติห้ามมิให้บริษัทประกันชีวิตกระทำการบางอย่างด้วยเช่นกัน เช่น ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากที่ธนาคาร บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เก็บเงินสดไว้ที่อื่นนอกจากเก็บไว้ที่สำนักงานของบริษัท จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่กรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทสำหรับเป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนหรือเนื่องจากธุรกิจหรือการกระทำใด ๆ เว้นแต่เป็นการจ่ายบำเหน็จ เงินเดือน โบนัส หรือเงินอย่างอื่นที่พึงจ่ายตามปกติ เป็นต้น (มาตรา ๓๓)

๓.๑ บุคลากรในบริษัทประกันชีวิต กฎหมายบัญญัติห้ามมิให้บริษัทตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัท ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะ (มาตรา ๓๕)^๖

(๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

^๔ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ (มาตรา ๓)

^๖ มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๒๑)

(๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทในช่วงเวลาที่บริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๕) ถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทตามมาตรา ๕๔

(๖) เป็นข้าราชการการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๗) เป็นข้าราชการหรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของบริษัทหรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๕๔

(๘) มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในฐานะนั้นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

๓.๒ การดำเนินกิจการประกันชีวิต กฎหมายห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดทำการรับประกันชีวิตโดยใช้กรรมธรรม์ประกันภัยของบริษัท (มาตรา ๓๖ วรรคแรก) นอกจากกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัททำการรับประกันชีวิต รับเบี้ยประกันภัย และชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรรมธรรม์ประกันภัยไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดนอกจากการประกันต่อ และห้ามมิให้บริษัทประวิงการใช้จ่ายเงินแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัย หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่าย หรือคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือจ่ายหรือคืนไปโดยไม่สุจริต (มาตรา ๓๗ วรรคแรก) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกไม่เกินวันละ ๒๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ (มาตรา ๙๓)

๓.๓ หน้าที่ของบริษัทประกันชีวิต

(๑) ให้บริษัทจัดทำสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทตามแบบและรายการที่ นายทะเบียนกำหนด (มาตรา ๔๐)

(๒) ให้บริษัทเก็บรักษาสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีตามมาตรา ๔๐ ไว้ที่สำนักงานของบริษัทไม่น้อยกว่าสิบปี นับแต่วันทีลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชานั้น หรือนับแต่วันที่บริษัทพ้นจากความรับผิดตามรายการที่มีความรับผิดชอบที่สุด ทั้งนี้ แล้วแต่อย่างใดจะยาวกว่า (มาตรา ๔๑)

(๓) บริษัทต้องจัดส่งรายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัทสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงแล้วต่อนายทะเบียน ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน รายงานประจำปี ต้องมีการรับรองโดยผู้สอบบัญชีด้วย (มาตรา ๔๓)

(๔) ให้บริษัทประกาศรายการย่อตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดแสดงสินทรัพย์และหนี้สินที่มีอยู่ในวันสิ้นปีปฏิทินภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ส่งรายงานประจำปีตามมาตรา ๔๓ ในหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายในท้องถิ่นที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่อย่างน้อย ๑ ฉบับมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ วัน และให้ปิดประกาศไว้ในที่ที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัทไม่น้อยกว่า ๑ เดือนด้วย

(๕) ให้บริษัทส่งรายงานการตรวจสอบฐานะการเงินรวมทั้งการคำนวณความรับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยต่อนายทะเบียนในรอบ ๑ ปี ซึ่งรับรองโดยบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและความรู้ตามที่รัฐมนตรี

ประกาศกำหนด รายงานนั้นให้ทำตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดและต้องยื่นต่อ นายทะเบียนไม่ช้ากว่า ๑๐ เดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน (มาตรา ๔๗)

ทั้งนี้ บริษัทต้องร่วมรับผิดชอบกับตัวแทนประกันชีวิตต่อความเสียหายที่ตัวแทนประกันชีวิตนั้นได้ก่อขึ้นจากการกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท (มาตรา ๗๐/๑) ซึ่งให้ตัวแทนประกันชีวิตมีสิทธิรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท และตัวแทนประกันชีวิตอาจทำสัญญาประกันชีวิตในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท

อย่างไรก็ตาม นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงินอาจรับเงินเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท (มาตรา ๗๑)^๗ และในกรณีที่บริษัทได้ส่งมอบกรรมสิทธิ์ประกันภัยแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรรมสิทธิ์ประกันภัยนั้นแล้วก็ดี หรือได้ส่งมอบแก่นายหน้าประกันชีวิตเพื่อส่งมอบแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรรมสิทธิ์ประกันภัยนั้นก็ดี ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้เอาประกันภัยรายนั้นได้ชำระเบี้ยประกันภัยแก่บริษัทแล้ว (มาตรา ๗๙)

๔. นายทะเบียน^๘

กฎหมายบัญญัติให้เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมอบหมาย ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๔.๑ อำนาจประกาศกำหนดให้บริษัทปฏิบัติการใด ๆ ในเรื่อง (๑) การเก็บเบี้ยประกันภัย (๒) การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท (๓) การประกันต่อ (๔) การจำแนกประเภทค่าใช้จ่าย (๕) อัตราเงินค่าเวนคืนกรรมสิทธิ์ประกันภัยและเงื่อนไขในการจ่ายเงินนั้น (๖) อัตราค่าจ้างหรือบำเหน็จสำหรับตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต (๗) แบบ ขนาด ตัวอักษร ภาษาที่ใช้ และข้อความของหนังสือมอบอำนาจของบริษัทรวมทั้งเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัท (๘) การให้กู้ยืมเงินโดยมีกรรมสิทธิ์ประกันภัยเป็นประกันและ (๙) การจ่ายเงินปันผลแก่ผู้เอาประกันภัย

๔.๒ อำนาจตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัทร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(๑) มีอำนาจเข้าไปในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาทำการเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ จากกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทและสอบถามบุคคลดังกล่าวได้

(๒) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของบริษัท หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสมุดบัญชี เอกสาร หรือดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท เพื่อตรวจสอบหรือประเมินราคาทรัพย์สินของบริษัท ในระหว่างเวลาทำการหรือในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

(๓) มีอำนาจสั่งให้บริษัทหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ และมีอำนาจเรียกกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน ลูกจ้างของบริษัท หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ มาให้ถ้อยคำหรือจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงตามที่ต้องการก็ได้

^๗ มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๓๗)

^๘ มาตรา ๕ บัญญัตินิยามคำว่า “นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการประกันภัยหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการประกันภัยมอบหมาย (ซึ่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยให้เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมอบหมาย ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน)

๔.๓ อำนาจสั่งให้บริษัทแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่าบริษัทใดมีฐานะ หรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในการนี้จะสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนด้วยก็ได้ (มาตรา ๕๓) หรือนายทะเบียนอาจถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้ (มาตรา ๕๔) และหากนายทะเบียนมีคำสั่งตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ แล้วแต่ฐานะการเงินและการดำเนินงานของบริษัทก็ยังไม่ดีขึ้น รัฐมนตรีจะสั่งให้มีการควบคุมบริษัทนั้น หรือจะมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจของบริษัทนั้นเสียก็ได้ (มาตรา ๕๕) และเมื่อมีการควบคุมบริษัทใดให้นายทะเบียนแจ้งคำสั่งนั้นไปยังบริษัท และให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของบริษัทนั้น กับทั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา และหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายในท้องถิ่นที่สำนักงานใหญ่ของบริษัท ตั้งอยู่อย่างน้อย ๒ ฉบับ (มาตรา ๕๖) และให้รัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการควบคุมบริษัท

๕. คณะกรรมการควบคุมบริษัท

คณะกรรมการควบคุมบริษัท ประกอบด้วยประธานกรรมการ ๑ คนและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า ๒ คน มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการของบริษัทนั้นได้ทุกประการและให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของบริษัท ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน โดยการตั้งคณะกรรมการและการแต่งตั้งกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๕๗)

๕.๑ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมบริษัท คือ มีอำนาจมอบหมายให้กรรมการพนักงานและลูกจ้างของบริษัทที่ถูกควบคุมหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ของบริษัทได้ เมื่อมีการควบคุมบริษัทใดห้ามมิให้กรรมการและพนักงานของบริษัทดำเนินกิจการของบริษัทนั้น เว้นแต่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมบริษัท แต่ทั้งนี้อาจจัดการตามควรเพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินและประโยชน์ของบริษัทไว้ แต่ต้องรับรายงานกิจการและมอบทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา และสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของบริษัทให้แก่คณะกรรมการควบคุมบริษัทนั้นโดยมิชักช้า

เมื่อคณะกรรมการควบคุมบริษัทเห็นว่าบริษัทที่ถูกควบคุมจะดำเนินกิจการของตนเองต่อไปได้ให้รายงานต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะมีคำสั่งให้เลิกการควบคุมเสียก็ได้ และหากมีเหตุสมควรเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้รายงานต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ามิเหตุอันสมควรจะมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทนั้นเสียก็ได้ (มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒)

๖. การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต (ตามมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕)

๖.๑ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตเมื่อปรากฏแก่รัฐมนตรีว่า

(๑) บริษัทมีหนี้สินเกินกว่าทรัพย์สินหรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคงอันอาจเกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

(๒) บริษัทฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด หรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในเมื่ออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

(๓) บริษัทหยุดประกอบธุรกิจประกันชีวิตโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๔) บริษัทประวิงการจ่ายเงินที่ต้องใช้ตามกรรมธรรม์ประกันภัย หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายหรือคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือจ่ายหรือคืนไปโดยไม่สุจริต

(๕) ถ้าประกอบธุรกิจประกันชีวิตต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย หรือประชาชน

๖.๒ เมื่อบริษัทใดถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ให้บริษัทนั้นเลิกกัน นับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาตและให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชีนั้นให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี และการใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน (มาตรา ๖๕)

๗. ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต

ตัวแทนประกันชีวิต คือ ผู้ซึ่งบริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท (มาตรา ๕) ส่วนนายหน้าประกันชีวิต คือ ผู้ซึ่งช่องหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท โดยกระทำเพื่อบำเหน็จจากการนั้น

ผู้ใดจะกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือนหรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๖๘ ประกอบมาตรา ๑๐๕)

๗.๑ การเป็นตัวแทนประกันชีวิต

๑) **ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกันชีวิตกำหนด** คือ (๑) ต้องบรรลุนิติภาวะ (๒) ต้องมีภูมิลำเนาในประเทศไทย (๓) ต้องไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๔) ต้องไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต (๕) ต้องไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย (๖) ต้องไม่เป็นนายหน้าประกันชีวิต (๗) ต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต และ (๘) ต้องได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิตจาก สถาบันการศึกษาที่นายทะเบียนประกาศกำหนดหรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้ ตามหลักสูตรและวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด (มาตรา ๖๙)

๒) **การขออนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตบริษัทใด** ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทนั้นต่อนายทะเบียน พร้อมด้วย (๑) หนังสือแสดงความต้องการของบริษัทให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันชีวิต และ (๒) หนังสือรับรองว่าผ่านการอบรมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยหรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรและวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการดังกล่าวประกาศกำหนด (มาตรา ๗๐)

๓) **หน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิต** ในการปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทนั้น ตัวแทนประกันชีวิตต้องไม่แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด (มาตรา ๗๐/๒)

๔) **ตัวแทนประกันชีวิตมีสิทธิรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท** และอาจทำสัญญาประกันชีวิตในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท (มาตรา ๗๑)

๗.๒ การเป็นนายหน้าประกันชีวิต

กฎหมายเปิดโอกาสให้บุคคลธรรมดา และนิติบุคคลสามารถยื่น ขอใบอนุญาตเป็นนายหน้าได้ตามมาตรา ๗๒ โดยยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียน

ในกรณีเป็นบุคคลธรรมดาต้องไม่เป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทใด และต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตัวแทนประกันชีวิต คือ ตามที่มาตรา ๖๙ (๑) - (๘) ระบุไว้ข้างต้น

ส่วนในกรณีที่เป็นิติบุคคลก็อาจขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้เมื่อ (๑) นิติบุคคลนั้นมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย (๒) กิจการดังกล่าวอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น (๓) นิติบุคคลนั้นมีพนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ทำการแทนนิติบุคคลดังกล่าว และ (๔)^๔ นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลา ๕ ปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต (มาตรา ๗๒)

ถ้าหากนายหน้าประกันชีวิตผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงานหรือลูกจ้างในบริษัทใดให้ใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

๗.๓ อายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต

ให้ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตมีอายุ ๑ ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในกำหนด ๒ เดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และต้องมีหนังสือรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด

หากต่อใบอนุญาตและได้รับอนุญาตแล้วครบสองคราวติดต่อกันให้ใบอนุญาตที่ออกต่อไปมีอายุครั้งละ ๕ ปี

๗.๔ การเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต

นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตตามมาตรา ๘๑ ดังนี้ (๑) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (๒) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๒ แล้วแต่กรณี และ (๓) ดำเนินงานทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือประชาชน

เมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

๘. กองทุนประกันชีวิต

กฎหมายกำหนดให้จัดตั้งกองทุนประกันชีวิตมีฐานะเป็นนิติบุคคล แต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ ซึ่งกองทุน ประกอบด้วย ทรัพย์สินที่ได้รับโอนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และเงินที่ได้รับตามกฎหมายกำหนด เช่น ค่าปรับ การกู้ยืม การชำระบัญชี ดอกผลรายได้ และเงินสนับสนุนจากรัฐ เป็นต้น (มาตรา ๘๕) และกฎหมายกำหนดให้บริษัทนำส่งเงินเจ้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการ

^๔ มาตรา ๗๒ วรรคสอง (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๓๙) โดยแก้ไขระยะเวลาจากสามปี เป็นห้าปี คือ นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

บริหารกองทุนประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี อัตราดังกล่าว ต้องไม่เกินร้อยละ ๐.๕ ของเบี้ยประกันภัยที่บริษัทได้รับในรอบระยะเวลา ๖ เดือนก่อนหน้างวดที่ต้องนำส่งเงินเข้ากองทุน

๘.๑ วัตถุประสงค์ของกองทุน เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการประกันภัย ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

๘.๒ การบริหารกองทุน ในการบริหารกองทุนให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมประกันชีวิตไทยจำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๔ คนเป็นกรรมการ และให้ผู้จัดการเป็นเลขานุการ

๘.๓ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนด นโยบายเกี่ยวกับ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน การ กำหนดระเบียบการขอรับชำระหนี้ เป็นต้น

๘.๔ การจ่ายเงินกองทุน กองทุนมีอำนาจกระทำกิจการกิจการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่ง วัตถุประสงค์ (มาตรา ๘๕/๑) การจ่ายเงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการเกี่ยวกับ ให้ความช่วยเหลือเจ้าหนี้ ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน (มาตรา ๘๕/๒)

บทสรุป

การประกันชีวิต เป็นการทำสัญญาต่างตอบแทนระหว่างผู้เอาประกันชีวิตกับบริษัทผู้รับประกันชีวิต โดยผู้เอาประกันชีวิตมีหน้าที่ชำระค่าเบี้ยประกันชีวิตให้แก่บริษัทผู้รับประกันชีวิตตามจำนวนที่ได้ตกลงกันได้ ส่วนบริษัทผู้รับประกันชีวิตมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตและใช้เงินให้เมื่อครบกำหนดตามสัญญา ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า “ผู้เอาประกันภัยได้เสียชีวิตภายในระยะเวลาหรือ มีชีวิตอยู่ภายในระยะเวลาที่ได้ตกลงหรือ กำหนดไว้” การประกันชีวิตจึงเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก โดยเฉพาะบริษัทผู้รับประกันชีวิตกับผู้เอาประกันชีวิต รวมถึง ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ซึ่งมีสิทธิหน้าที่ตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายประกันชีวิตเฉพาะ

พระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับดูแลควบคุมการประกอบกิจการธุรกิจประกันชีวิตและกำกับดูแลบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกันชีวิตให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายแม่บทเฉพาะที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ รวมถึงกฎหมายลูกบทที่ออกโดยฝ่ายบริหารอีกด้วย เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องวางหลักทรัพย์ของบริษัทไว้กับนายทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ประกันมีมูลค่าไม่น้อยกว่า ๒๐ ล้านบาท เป็นต้น

นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๐ ว่าด้วยเรื่องประกันภัย หมวด ๓ ประกันชีวิต มาตรา ๘๘๙- มาตรา ๘๙๗) ยังกำหนดหลักกฎหมายทั่วไปสำหรับประกันชีวิตเอาไว้อีกด้วย

บรรณานุกรม

สุนันทา เอกไพศาลกุล (กรกฎาคม ๒๕๔๗) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง
 สรุปลงสาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘ จาก
http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail_061.htm

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗ เมษายน ๒๕๖๐) **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ : ลักษณะ ๒๐
 ประกันภัย** สืบค้นเมื่อ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ จาก

<http://web.krisdika.go.th/data/law/law4/%bb03/%bb03-20-9999-update.pdf>

ดูกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕”
 (๓ มิถุนายน ๒๕๓๙).**ราชกิจจานุเบกษา**, เล่มที่ ๑๑๓ ตอนที่ ๑๘ ก, หน้า ๖.

“พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕” (๑๐ เมษายน ๒๕๓๕).**ราชกิจจานุเบกษา**, เล่มที่ ๑๐๙
 ตอนที่ ๔๖ , หน้า ๑.

“พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑” (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑). **ราชกิจจานุเบกษา**,
 เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๒๖ ก , หน้า ๑.

“พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘” (๕ มีนาคม ๒๕๕๘).**ราชกิจจานุเบกษา**,
 เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๑๕ ก, หน้า ๒๓.